

Ούτος γαρ εξέλιπε της συγγενείας αυτού!... (Μιχάλης Μιχαλακόπουλος)

/ Πεμπτούσια

Μερικές φορές τα ανθρώπινα πάθη όχι μόνον δεν κοπάζουν με το χρόνο, αλλά γίνονται οξύτερα. Ακόμα κι' ο θάνατος δεν στέκεται ικανός να τα παραμερίσει! Συμβαίνει καμιά φορά ο προαισθανόμενος το τέλος του, ν' αφήνει «διάτα», (διαθήκη), γραπτή ή προφορική, στους δικούς του, να μην επιτρέψουν στη κηδεία του να παραστεί συγκεκριμένο πρόσωπο ή πρόσωπα... Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις που το έργο αυτό αναλαμβάνουν οι άνθρωποι του νεκρού αυτόβουλα, πιστεύοντας ότι αυτό θα ήταν και το θέλημα του μακαρίτη...

Στις περισσότερες περιπτώσεις μένουν ανεκτέλεστες αυτές οι παραγγελίες, όπως και οι αυτόβουλες ενέργειες.

Θα παραθέσουμε εδώ τρεις πραγματικές ιστορίες, όπως τις ακούσαμε ή τις πληροφορηθήκαμε από έγκυρες πηγές και αξιόπιστες μαρτυρίες.

A] Ήταν το σωτήριο έτος 1935! Στο μικρό χωριό μου, το Σταυροδρόμι, της

κακοβάδιστης Γορτυνίας, χτύπησε ένα πρωινό λυπητερά η καμπάνα. Η γέριχη ελιά, που με δυσκολία τη βαστούσε, ταρακουνήθηκε σύγκορμη, όπως γινόταν κάθε φορά που ο κωδωνοκρούστης την ανάγκαζε να σημάνει.. Όλοι κατάλαβαν. Ο Μιχάλης, ο δάσκαλος, στα 57 του χρόνια, πήρε το δρόμο προς τους ουρανούς. Αγαπητός και σεβαστός σε όλους. Όλο το χωριό περίλυπο μαζεύτηκε στο σπίτι του, για να τον τιμήσει και να συμπαρασταθεί στη γυναίκα του, την Αγγελικούλα και τα δυο τους παιδιά.

Ανάμεσα στους προστρέξαντες ήταν και ένας συγχωριανός τους, γείτονάς τους, δάσκαλος κι' αυτός. Οι σχέσεις τους δεν ήσαν καλές. Η γιαγιά Αγγελικούλα, όταν τον είδε να μπαίνει στο σπίτι τους, έτρεξε αμέσως καταπάνω του οργισμένη και με φωνή τρεμάμενη τον πρόσταξε να φύγει: «Όξω από το σπίτι μου, οχτρέ του σπιτιού μου, όξω!..». Όλοι έμειναν άφωνοι από την ασυνήθιστη αυτή αντίδραση.

B] Η δεύτερη ιστορία έλαβε χώρα σε μια μεγάλη πόλη της Ελλάδας, που φημίζεται για την πολιτισμική της παράδοση. Έλαβε χώρα μεταξύ ανθρώπων επωνύμων, υψηλού μορφωτικού επιπέδου, με υπουργικές και βουλευτικές περγαμηνές, ιδεολογικά ομοφρόνων, μέσα στο Μητροπολιτικό Ναό της πόλης.

Το επεισόδιο απασχόλησε τα μέσα μαζικής επικοινωνίας και πήρε μεγάλη δημοσιότητα. Η γυναίκα τού νεκρού εξέβαλε από τον Ναό την «προστρέξασα» να συμμετάσχει στην εξόδιο ακολουθία, μισητή, φαίνεται, στο νεκρό και την οικογένειά του, κυρία. Ήταν κάτι σαν το «Όξω από το σπίτι μου, οχτρέ του σπιτιού μου, όξω» της γιαγιάς Αγγελικούλας.

Ήταν Μάρτιος του σωτηρίου έτους 2013. Στο Πήλιο δειλά-δειλά η Άνοιξη έστελνε τα πρώτα χαμόγελα!....

Γ] Η τρίτη ιστορία συνέβη σε διακεκριμένο ιερωμένο. Πέθανε στην Αθήνα μια θεία του. Προσήλθε στον ναό, που θα ετελείτο η νεκρώσιμη ακολουθία. Οι ιερείς τού ναού τού πρότειναν να προστεί της ακολουθίας, λόγω του βαθμού του (αρχιμανδρίτης). Ήταν όλα έτοιμα για ν' αρχίσει το «Ευλογητός εί, Κύριε...», όταν η κόρη τής νεκρής και πρώτη εξαδέλφη του, εκινήθη προς το ιερό και του ένευσε να πλησιάσει. Χαμηλόφωνα τού ψιθύρισε: «Ή μάνα μου, μού είπε ότι δεν θέλει να παραστείς στη κηδεία της...». Ο ιερωμένος κόντεψε να σωριαστεί κάτω. Έβγαλε τα άμφια και από την πορτούλα του ιερού βγήκε από το ναό παραπαίοντας. Σταμάτησε ένα ταξί και καταπικραμένος γύρισε στο σπίτι του.

Η χριστιανική θέση είναι σαφώς αντίθετη με αυτές τις συμπεριφορές, αφού κηρύσσει την αγάπη ακόμα και στους εχθρούς και συγχωρεί και τον μετανουόντα ληστή, λίγες στιγμές πριν από το τετέλεσται.

Πολύ κοντά στη χριστιανική θέση κινείται και ο μεγάλος τραγικός ποιητής μας Σοφοκλής στην τραγωδία ΑΙΑΣ, που την παραθέτουμε συνοπτικά:

Ο Αίας κι' ο Αχιλλέας ενσάρκωναν, στην πολιορκία της Τροίας, τους πιο γενναίους ανάμεσα στους Αχαιούς. Όταν σκοτώθηκε ο Αχιλλέας, έγινε ψηφοφορία για ν' αναδειχθεί το πρόσωπο που θα έπαιρνε την πανοπλία του. Ο Αίας ήταν το φαβορί. Η πανοπλία όμως δόθηκε στον πολυμήχανο Οδυσσέα με κάποιες νοθείες και δόλιες ενέργειες των Ατρείδων και του ίδιου του Οδυσσέα. Ο αδικημένος Αίας δεν μπόρεσε ν' αντέξει την ήττα, την αδικία και την προσβολή. Φούντωσε μέσα του ένα άγριο πάθος για εκδίκηση. Το πάθος ήταν τόσο ισχυρό που οδήγησε τον ήρωα σε παραφροσύνη. Τον κατέλαβε άγρια μανία και κατέσφαζε τα κοπάδια των ζώων του στρατοπέδου, νομίζοντας ότι εξοντώνει τους Αχαιούς... Στο τέλος ο ήρωας οδηγήθηκε στην αυτοκτονία.

Ενώπιον του νεκρού βρίσκεται η γυναίκα του, το παιδί του και ο αδελφός του Τεύκρος.

Ο Αγαμέμνονας και ο Μενέλαος εξαγριωμένοι από τις πράξεις του Αίαντα και τις ύβρεις, που είχαν προηγηθεί, προσέρχονται και ανακοινώνουν στον Τεύκρο την απόφασή τους να μείνει άταφος ο νεκρός. Αυτό αποτελούσε μεγάλη ατίμωση.

Ο Τεύκρος, αδερφός του Αίαντα, αδιαφορεί για την απαγόρευση και αποφασίζει να θάψει το νεκρό. Ο Οδυσσέας προσέρχεται με διάθεση μετάνοιας, λογομαχεί με τον

Αγαμέμνονα για την άδικη και μικρόψυχη στάση του και του δηλώνει ότι ο ίδιος θα λάβει μέρος στη ταφή του ήρωα. Παρακαλεί μάλιστα τον Τεύκρο να του επιτρέψει να παραστεί σε όλη την τελετή της ταφής. Ο διάλογος που γίνεται ανάμεσα στους δύο άνδρες έχει ενδιαφέρον:

ΟΔΥΣΣΕΑΣ: Υπόσχομαι από τώρα εγώ στον Τεύκρο πως όσο εχθρός του ήμουν τότε, τόσο φίλος θα είμαι τώρα και μαζί του θέλω να θάψω το νεκρό αυτό..

ΤΕΥΚΡΟΣ: Ευγενικέ Οδυσσέα, θα σε επαινέσω γι'αυτά που είπες. Όντας σε τούτον ο πιο τρανός εχθρός εσύ του παραστάθηκες μονάχα κι ούτε το θράσος είχες νάρθεις, ζώντας εσύ, μπρος στο νεκρό και να τον βρίσεις, καθώς ο ανόητος στρατηλάτης πούρθε κι αυτός κι ο αδερφός του και γύρευαν να τον αφήσουν άταφο κι ατιμασμένο... Μα εσένα, σπέρμα του Λαέρτη, διστάζω να σ'αφήσω να βοηθήσεις στον ενταφιασμό, μήπως ετούτο δεν είναι ευχάριστο στον πεθαμένο. Όσο για τ'άλλα βοήθησέ με και να το ξέρεις ότι μας φέρθηκες σωστά κι αντρίκεια.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ: Θά θελα να συντρέξω. Αφού όμως τούτο δεν είναι ευχάριστο σε σένα, τότε συμφωνώ με τα λόγια σου και φεύγω.....